

Tyjáter 2. listopadu 2015 v 16:20

Tyjáter: Divadlo X10 novinkou Válka vypouští z krabice nejtemnějšího Kašpárka

Pražské Divadlo X10 je i přes svou lehce znevýhodňující polohu pozoruhodným dramaturgickým konceptem. Jako další titul zařadilo na repertoár protiválečný, nonkonformní epos Válka Rainalda Goetze.

Na extenzivní, expresivní a především vrstevnatá díla Rainalda Goetze si v českém divadelním kontextu troufne málokdo. Naposledy v pražské MeetFactory Miroslav Bambušek inscenoval Pevnost – Řeč o zničení. Dalším odvážným tvůrcem, který ironií a skepsí sobě vlastní zkonfrontoval s Goetzovým textem, je režisér Jan Frič. V Divadle X10 v pražských Strašnicích zinscenoval hru Válka.

Skeptickému pohledu na současnost a meziválečné období, které žije čekáním na budoucí apokalypsu, vévodí různorodě surrealistické výjevy od obrazů z jakéhosi předpeklí

Foto: Dita Havránková

„S touhle inscenací je problém, že může být hustě politicky vykládaná. O to jsme se nesnažili. Samozřejmě jsou tam určité návody – už tím, jak je text postavený. Vznikl v Německu, takže řeší nacistickou minulost, studentské bouře, tehdejší krizi v 80. letech. Politické to je, ale my jsme se to snažili pojmout především jako báseň o strachu,“ říká režisér Jan Frič. Spolu s dramaturgem Ondřejem Novotným musel text velmi radikálně upravit. „Z divadelní kuchyně k tomu mohu dodat jenom to, že pro mě jako režiséra a pro nás lidi, co nejsou zvyklí chodit do divadla, byl problém, že kdyby se Válka hrála v původní délce, měla by čtyři a půl hodiny. Došlo k radikálnímu krácení a snažili jsme se zachovat všechny motivické linky, které tam jsou, a zostřit je. Zároveň text Války je velké plátno a je tam asi třicet dva postav, a tady to hraje sedm herců. Došlo ke slučování, kde se Ondra Novotný jako dramaturg snažil vytvořit jednotící příběh, ve kterém není náhoda, kdo co hraje,“ dodává.

Čtěte také: Tyjáter: Jak Katja a Hape říkali pravdu ve vysílání

Skeptickému pohledu na současnost a meziválečné období, které žije čekáním na budoucí apokalypsu, vévodí různorodě surrealistické výjevy od obrazů z jakéhosi předpeklí, kde fanoušci pivního rocku chlemtají půllitry, až po infernální halucinace jako z apokalyptických vizí. Chaos je podle Friče poblouznění mysli podobné nějaké diagnóze. „Násilí, anarchie a šílenství války vyplývá z lidské podstaty a jejím zdrojem je podle mě strach z toho, co bude. Dali jsme to jako refrén. Jakmile začneš mít strach, protože nějakým způsobem nekontroluješ svůj život a nejsi tím

Divadlo X10 novinkou Válka vypouští z krabice nejtemnějšího Kašpárka

Foto: Dita Havránková

Tento web používá k analýze návštěvnosti soubory cookie. Používáním tohoto webu s tím souhlasíte.

Rozumím Další informace

potom stáváš ‚nepravděpodobným člověkem‘,“ říká režisér o základním tématu inscenace.

Podle Friče se za šílenstvím a vykloubením reality schovávají velmi křehké protiválečné úvahy: „Vrcholem tohoto stavu je svržení řádu světa a neopodstatněné násilí. To samo je z podstaty neopodstatnitelné, protože život je jasná hodnota, se kterou si nemůžeš zahrávat. To už se píše v každém náboženství.“ Zkušenost s inscenací měla také vnitřní účinek na samotné tvůrce. „Já nemám rád spoustu lidí, ale práce na téhle inscenaci nebo vůbec inscenace má mě samotného nebo diváka přivést k tomu, proč tomu tak je – proč se lidi navzájem nemají rádi a kde pramení těžko vysvětlitelná zloba i nenávisť. Když si člověk tyhle důvody najde, tak nemusí být přímo zodpovědný za další válku, která přijde,“ uzavírá dramaturg Ondřej Novotný.

Autor: Martin Macho Macháček